

Kohtuasi C-627/23**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

13. oktoober 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Cour de cassation (kassatsioonikohus, Belgia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

29. september 2023

Kassatsioonkaebuse esitajad:

Commune de Schaerbeek

Commune de Linkebeek

Vastustaja:

Holding Communal SA

1. Vaidluse ese ja andmed

- 1 Aktsiaseltsi Holding communal (varem Crédit communal de Belgique) aktsionärid on provintsid ja kommuunid, kes saavad temalt rahastust. Tal on märkimisväärne osalus aktsiaseltsis Dexia ja aktsiaseltsis Dexia Banque (praegu Belfius Banque).
- 2 Vastuseks 2008. aasta panganduskriisile osales ta aktsiaseltsi Dexia kapitali suurendamises 500 miljoni euron. Selle kohustuse täitmiseks otsustas aktsiaseltsi Holding communal juhatus pöörduda aktsionäride poole, tehes ettepaneku kapitali suurendamiseks, eelkõige rahaliste sissemaksete kaudu, mis kiideti heaks 30. septembri 2009. aasta aktsionäride üldkoosolekul.
- 3 Kõik aktsionärid nõustuvad märkima kapitali suurendamise käigus uusi aktsiaid.
- 4 7. detsembril 2011 otsustas aktsiaseltsi Holding communal erakorraline üldkoosolek äriühingu tegevuse lõpetada ja äriühingu likvideerida. Kuna likvideerimise jääkvara ei olnud võimalik välja jagada, kaotasid aktsionärid kõik oma märgitud aktsiad.

- 5 Schaerbeeki ja Linkebeeki kommuunid esitasid hagi kapitali suurendamise käigus toimunud uute aktsiate märkimise tühistamiseks, kuna enne, kui aktsionäre kutsuti uusi aktsiaid märkima, ei avaldatud prospekti.
- 6 Cour d'appel de Bruxelles (Brüsseli apellatsioonikohus) jättis oma 12. aprilli 2022. aasta otsusega muutmata kohtuotsuse, millega jäeti nende hagi rahuldamata. Apellatsioonikohus nõustus madalama astme kohtuga, et kapitali suurendamise käigus emiteeritud vaidlusalused aktsiad ei olnud väärtpaberid, kuna need ei olnud kaubeldavad, ja seega ei olnud prospekti avaldamist nõudev seadus kohaldatav.
- 7 Cour de cassation (kassatsioonikohus), kellele esitati kassatsioonikaebus, analüüsib Belgia õigusesse ülevõetud direktiivis sisalduvat väärtpaberite mõistet.

2. Asjaomased õigusnormid

A. *Liidu õigus*

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta

- 8 Artiklis 1 „Eesmärk ja kohaldamisala“ on sätestatud:

„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada väärtpaberite üldsusele pakkumisel või mõnes liikmesriigis asuval või tegutseval reguleeritud turul kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti koostamist, kinnitamist ja levitamist käsitlevad nõuded.“

- 9 Artiklis 2 „Mõisted“ on sätestatud:

„1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) väärtpaberid – direktiivi 93/22/EMÜ artikli 1 punktis 4 määratletud võõrandatavad väärtpaberid, välja arvatud direktiivi 93/22/EMÜ artikli 1 lõikes 5 määratletud rahaturuinstrumentid, mille lunastustähtaeg on lühem kui 12 kuud. Nende instrumentide suhtes võib kohaldada siseriiklikke õigusnorme; [...]“.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ

- 10 Artiklis 4 „Mõisted“ on sätestatud:

„1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

18) Siirdväärtpaberid – need väärtpaberite klassid, mis on kapitaliturul kaubeldavad, välja arvatud maksevahendid, näiteks:

a) äriühingute aktsiad ja muud väärtpaberid, mis on samaväärsed äriühingute, usaldusühingute või muude üksuste aktsiatega, ning aktsiate hoidmistunnistused;

[...]“.

11 Artiklis 69 on sätestatud:

„Direktiivi 93/22/EMÜ kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 93/22/EMÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. novembrist 2007. Viiteid direktiivile 93/22/EMÜ tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile. Viiteid direktiivis 93/22/EMÜ või selle artiklites määratletud mõistetele tõlgendatakse viidetena käesolevas direktiivis või selle artiklis määratletud samaväärsele mõistele.“

B. Belgia õigus

12 Direktiiv 2003/71 võeti Belgia õigusesse üle 16. juuni 2006. aasta seadusega, mis käsitleb investeerimisvahendite üldsusele pakkumist ja investeerimisvahendite kauplemisele lubamist reguleeritud turul (loi du 16 juin 2006, relative aux offres publiques d'instruments de placement et aux admissions d'instruments de placement à la négociation sur des marchés réglementés).

3. Poolte seisukohad

A. Schaerbeeki ja Linkebeeki kommuunid

13 16. juuni 2006. aasta seaduses, mida nimetatakse ka prospektiseaduseks, on sätestatud, et igal Belgia territooriumil toimuval investeerimisvahendite üldsusele pakkumisel ja igal investeerimisvahendite Belgia reguleeritud turul kauplemisele lubamisel on vaja, et emitent, pakkuja või isik, kes taotleb luba kaubelda reguleeritud turul, avaldaks eelnevalt prospekti.

14 Prospekti eelneva avaldamata jätmise tõttu on kapitali suurendamise käigus toimunud vaidlusalune uute aktsiate märkimine täielikult tühine.

15 Madalama astme kohus otsustas valesti, et prospektiseadus ei olnud kõnealuses asjas kohaldatav, kuna kapitali suurendamiseks ei emiteeritud „väärtpabereid“ prospektiseaduse tähenduses seetõttu, et emiteeritud aktsiatega ei saanud kapitaliturul kaubelda, kuna neid võisid omada ainult kommunaal- ja provintsiüksused ning nende võõrandamiseks oli vaja juhatuse nõusolekut.

16 Seadusest tuleneb, et väärtpaberite hulka, mille pakkumiseks isikutele tuleb eelnevalt avaldada prospekt, kuuluvad „äriühingute aktsiad“, ilma et oleks seatud

muid piiranguid. Isikud, kellele pakkumine teatavaks tehakse, ei ole selles määratletud. Selles ei täpsustata, et neil isikutel ei tohi olla ühiseid omadusi, ega seda, et nad ei tohi olla juba aktsionärid. Need õigusnormid ei nõua nende kohaldamiseks, et asjaomaste äriühingu aktsiate võõrandamine toimuks tingimusteta.

- 17 Järelikult ei mõjuta 16. juuni 2006. aasta seaduse kohaldamist see, kas nende võõrandamise suhtes kehtivad piirangud, nagu vajadus juhatuse nõusoleku järele, või kas asjaomased „isikud“ kuuluvad konkreetseesse kategooriasse, näiteks kommunaal- või provintsiüksuste kategooriasse.
- 18 Nende tegurite esinemine ei välista võimalust kaubelda äriühingu aktsiatega kapitaliturgudel ega välista neid seega ainuüksi sel põhjusel 16. juuni 2006. aasta seaduse kohaldamisalast.
- 19 Lisaks väitis esimese astme kohus ekslikult, et „kui seadusandja kavatsus oleks olnud lugeda investeerimisvahendite hulka kõik aktsiad, sealhulgas mittekaubeldavad aktsiad, siis ei oleks ta 16. juuni 2006. aasta seaduse artiklis 5 [direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 18 eeskujul] sätestanud, et väärtpaberid on ainult kaubeldavad aktsiad ja seega investeerimisvahendid [16. juuni 2006. aasta] seaduse tähenduses“.
- 20 Kuid sõltumata tingimustest ja võimalikust korrast, mida tuleb ettevõtja aktsiate võõrandamisel täita, võib nende aktsiatega siiski kapitaliturgudel kaubelda, isegi kui selle kauplemisega peab kaasnema tehing kommunaal- või provintsiüksustega ja kui see eeldab juhatuse nõusolekut.

B. Aktsiaselts Holding communal

- 21 Aktsiaselts Holding communal vaidleb vastu 16. juuni 2006. aasta seaduse kohaldamisele ja nõustub esimese astme kohtuga.

4. Cour de cassation'i (kassatsioonikohus) hinnang

- 22 Vastavalt 16. juuni 2006. aasta seaduse määratlusele on väärtpaberid kõik kapitaliturul kaubeldavad investeerimisvahendid, näiteks äriühingu aktsiad.
- 23 Cour d'appel'i (apellatsioonikohus) vaidlustatud kohtuotsuses on märgitud, et „esimese astme kohus otsustas, et [16. juuni 2006. aasta] seadus ei olnud käesolevas asjas kohaldatav, kuna vaidlusaluseks kapitali suurendamiseks ei emiteeritud seaduse tähenduses „väärtpabereid“, sest emiteeritud aktsiatega ei saanud kapitaliturul kaubelda“, ja kinnitatud, et need aktsiad ei olnud väärtpaberid [16. juuni 2006. aasta] seaduse tähenduses, kuna neid „võisid omada ainult kommunaal- ja provintsiüksused ning nende võõrandamiseks oli vaja juhatuse nõusolekut“.

- 24 16. juuni 2006. aasta seadusega võetakse Belgia õigusesse üle eespool nimetatud direktiiv 2003/71/EÜ.
- 25 Kuna väite analüüsimiseks on vaja tõlgendada direktiivi 2003/71/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti a, mis omakorda viitab direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punktile 18, tuleb Euroopa Liidu Kohtule esitada alljärgnev eelotsuse küsimus.

5. Eelotsuse küsimus

- 26 Cour de cassation (kassatsioonikohus) peatab menetluse, kuni Euroopa Liidu Kohus vastab järgmisele eelotsuse küsimusele:

Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta artikli 2 lõike 1 punkti a, mis omakorda viitab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ, artikli 4 lõike 1 punktile 18, tuleb tõlgendada nii, et kapitaliturul kaubeldavate väärtpaberite mõiste hõlmab valdusettevõtja aktsiaid, mis võivad kuuluda ainult provintsidele ja kommuunidele ning mille võõrandamine sõltub juhatuse nõusolekust?